

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [\[Linki\]](#). Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie [keele- ja tõlkepoliitikas](#) [\[Linki\]](#).

Otsus juhtumi OI/8/2014/AN kohta - Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel põhiõiguste järgimine

Otsus

Juhtum OI/8/2014/AN - **Alguskuupäev:** {0} 19/05/2014 - **Otsuse kuupäev:** {0} 11/05/2015 - **Asjassepuutuvad institutsioonid** Euroopa Komisjon (Edasine uurimine ei ole põhjendatud) |

Omaalgatuslik uurimine käsitles seda, kuidas Euroopa Komisjon tagab Euroopa Liidu põhiõiguste hartast tulenevate põhiõiguste järgimise liikmesriikides Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel. Uurimine algatati, kui Euroopa Liidus algas uus seitsmeaastane rahastusperiood 2014–2020, vastavalt uuele õigusraamistikule.

Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitikaga vähendatakse Euroopa Liidu eri piirkondade arengutasemete erinevusi. Arvestades Euroopa Liidu nähtavust ühtekuuluvuspoliitika raames rahastatud projektides (Rumeenia hädaabiteenuste parandamisest Horvaatia miiniväljade kõrvaldamiseni), on ombudsman seisukohal, et komisjon peab kõigi vahenditega tagama põhiõiguste järgimise raha kulutamisel. Komisjon ei vastuta küll vahetult rahaliste vahendite haldamise eest, ent seda asjaolu ei tohi kasutada tegevusetuse ettekäändena, kui põhiõigusi rikutakse või esineb selline risk.

Omaalgatuslikus uurimises osalesid komisjon, riiklikud ombudsmanid ja kodanikuühiskonna esindajad. Nende tagasiside põhjal koostas ombudsman kaheksa suunist, et toetada komisjoni Euroopa Liidu liikmesriikide järelevalve tõhustamisel.

Omaalgatusliku uurimise taust

1. ELi ühtekuuluvuspoliitika eesmärk on vähendada erinevusi ELi eri piirkondade arengutaseme vahel [1] . Erilist tähelepanu pööratakse maapiirkondadele, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondadele ning piirkondadele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused.



2. Ühtekuuluvuspoliitikat rakendatakse vahendite ühise haldamise kaudu, mis tähendab, et Euroopa Komisjon toetub ELi programmide rakendamisel liikmesriikidele. Liikmesriigid vastutavad eelkõige asjaomaste asutuste määramise, projektide valimise, maksete tegemise ja kaebuste käsitlemise eest. Komisjonil on järelevalveroll, kontrollides, et liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteemid toimivad tõhusalt, ning kohaldades vajaduse korral sanktsioone.

3. 2014. aasta jaanuaris jõustus uus õigusaktide pakett, millega kujundatakse ELi ühtekuuluvuspoliitika uueks rahastamisperioodiks 2014–2020. See hõlmab järgmist: i) üldmäärus (määrus 1303/2013) [2], milles sätestatakse ühised eeskirjad mitme Euroopa sotsiaal- ja investeerimisfondi (ESI fondi) jaoks; II) kolm erimäärust Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta; ning iii) kaks määrust Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi ja Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta. Ühtekuuluvuspoliitika põhimõtete hulgas on kooskõla kohaldatavate ELi ja liikmesriikide õigusaktidega; meeste ja naiste võrdsuslikkuse edendamine; ja mittediskrimineerimisest.

4. Uues õigusraamistikus ei käsitleta siiski nähtaval viisil vajadust järgida ELi ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel ELi põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud õigusi; samuti ei näe see ette meetmete võtmist nende õiguste rikkumise korral. Varasemad kaebused ombudsmanile on näidanud kodanike suurt rahulolematust selle üle, kuidas ELi ühtekuuluvuspoliitikat on riiklikul tasandil rakendatud, sealhulgas põhiõiguste austamise küsimuses. Kodanikud rõhutasid ikka ja jälle, et komisjon keeldus osalemast, sest ta ei vastuta otseselt rahaliste vahendite haldamise eest [3].

5. Ombudsman algatas seega omaalgatusliku uurimise, et anda uue rahastamisperioodi alguses komisjoni töösse konstruktiivne, kasulik ja objektiivne panus. Uurimine puudutab komisjoni käsutuses olevaid vahendeid, et tagada hartas sätestatud põhiõiguste järgimine, kui liikmesriigid rakendavad ühtekuuluvuspoliitikat.

Uurimine

6. Ombudsman algatas uurimise, paludes komisjonil vastata mitmele küsimusele [4]. Tunnustades Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (edaspidi „FRA“) eksperditeadmisi ja tema jõupingutusi inimõiguste kultuuri edendamisel, kutsus ombudsman Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit üles uurimisele kaasa aitama. Samuti konsulteeris ta oma kolleegidega Euroopa ombudsmanide võrgustikus [5].

7. Pärast komisjoni märkuste [6] ja mõnedelt riiklikelt ombudsmanide büroodelt [7] tagasiside saamist algatas ombudsman sihtotstarbelise konsultatsiooni inimõiguste valdkonnas tegutsevate avaliku sektori institutsioonide ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega, kellel on kogemusi ühtekuuluvuspoliitikaga [8]. Ta sai ja avaldas vastused ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroolt, Eurochildilt, Euroopa Puuetega Inimeste Foorumilt, Lumose Fondilt, Euroopa iseseisva elu võrgustikult, Euroopa romade rohujuure tasandi organisatsioonilt, vaimse puudega inimeste eestkostekeskuselt, avatud ühiskonna sihtasutustelt ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti



kodanikuühiskonna organisatsioonide platvormilt [9] .

8. Ombudsmani otsuses võetakse seda teavet arvesse.

Komisjoni tagasiside

9. Ombudsmani küsimused komisjonile keskendusid sellele, kuidas ta saab hoolitseda selle eest, et liikmesriigid omakorda tagaksid, et nende partnerid (piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ning kodanikuühiskond) ja programmi toetusesaajad tegutsevad kooskõlas hartaga ning millised mehhanismid on olemas kaebuste tulemuslikuks käsitlemiseks.

10. Seoses põhiõiguste austamise tagamise raamistikuga juhtis komisjon tähelepanu sellele, et üldmäärus (määrus 1303/2013) tugevdab mittediskrimineerimise põhimõtet, kehtestades määruses nimetatud eeltingimuse (edaspidi „eeltingimus“), et selle põhimõtte järgimise tagamiseks on olemas kord [10] . Lisaks nõutakse määruse artikli 4 lõikes 2, et liikmesriigid ja komisjon tagaksid, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetus on kooskõlas selliste põhimõtetega nagu sooline võrdõiguslikkus (artikkel 7) ja säästev areng (artikkel 8). Üldisemalt nõutakse artiklis 6, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetatavad toimingud peavad olema kooskõlas kohaldatava liidu õiguse ja selle kohaldamisega seotud siseriikliku õigusega.

11. Harta küsimuses märkis komisjon, et harta on liikmesriikidele siduv ainult siis, kui nad rakendavad liidu õigust. Järelikult ja kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga tuleb eraldi analüüsida, kas konkreetsel juhul on riigisisese praktilise meetme eesmärk liidu õiguse rakendamine või mitte.

12. Vastuseks ombudsmani küsimustele harta ja partnerluslepingute kohta [11] ütles komisjon, et määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 15 on sätestatud loetelu elementidest, mis tuleb partnerluslepingutesse lisada. Mõned elemendid kattuvad hartas sätestatud õiguste ja põhimõtetega ning komisjon kontrollib, kas neid elemente on järgitud. Samamoodi viidatakse komisjoni delegeeritud määruses [12] , mis käsitleb Euroopa partnerluse käitumisjuhendit Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide raames, põhimõtetele, mis kattuvad hartas sätestatud õiguste ja põhimõtetega.

13. Vastuseks ombudsmani küsimustele harta ja rakenduskavade kohta [13] viitas komisjon määruse (EL) nr 1303/2013 artiklile 96: kuna see artikkel ei sisalda konkreetset nõuet, et liikmesriikide ametiasutused tegutseksid kooskõlas hartaga, ei saa komisjon seada rakenduskavade heakskiitmisele sellist tingimust. See ei tähenda siiski, et liikmesriigid ei ole kohustatud kontrollima vahendite väljamaksmist hartaga kooskõlas oleval viisil, kui nad rakendavad ELi õigust, eelkõige seoses järgmisega:

14. Esiteks on määruses 1303/2013 sätestatud mitmed mittediskrimineerimise, soo ja puudega seotud eeltingimused, mida tuleb järgida [14] . Igas programmis tuleb kindlaks määrata kohaldatavad eeltingimused ning kui üks neist ei ole täidetud, tuleb selles kirjeldada, kes vastutab selle täitmise tagamise eest, kuidas ja millal. Kohaldatavate eeltingimuste täitmata



jätmine asjaomaseks tähtjaks on põhjus, miks komisjon peatab vahemaksed.

15. Teiseks peavad liikmesriigid rakenduskava ettevalmistamisel, kavandamisel ja rakendamisel sätestama konkreetsed meetmed, et edendada võrdseid võimalusi ja ennetada diskrimineerimist soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel [15].

16. Kolmandaks peavad korraldusasutused koostama ja kohaldama mittediskrimineerivaid ja läbipaistvaid valikumenetlusi ja kriteeriume, võttes arvesse meeste ja naiste võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise edendamist [16].

17. Lõpuks, kui liikmesriik ei taga harta nõuetekohast kohaldamist liidu õiguse rakendamisel, oleks see eeskirjade eiramine või isegi tõsine puudus rakenduskavade juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhusas toimimises. Selle tulemuseks võib olla maksete peatamine, tühistamine või sissenõudmine.

18. Seoses tõhusa kaebuste menetlemise korraga märkis komisjon, et see on juriidiline kohustus (määruse 1303/2013 artikli 74 lõige 3). Komisjon hindab, kas on olemas tõhus kord, kui ta vaatab läbi juhtimis- ja kontrollisüsteemi nõuetekohase toimimise riiklikul tasandil (määruse 1303/2013 artikkel 75). Lisaks sellele võib komisjon paluda liikmesriikidel teavitada komisjoni oma uurimise tulemustest, et komisjon saaks kontrollida, kui tõhus on kord, näiteks hinnates tulemuste juhuslikke valimeid ja kaebuse esitajatele vastuste lõplikuks koostamiseks kuluvat aega. Kaebuste, sealhulgas harta rikkumise väidetavate kaebuste läbivaatamise tõhusa korra tagamata jätmine kujutab endast tõsist puudust, mis annab komisjonile õiguse maksetähtaegu edasi lükata, peatada maksed tõsiste puuduste korral või isegi tühistada või nõuda tagasi liidu toetus programmile.

19. Komisjon leidis, et määruse (EL) nr 1303/2013 sätted kaebuste käsitlemise tõhusa korra kohta tagavad väidetavate põhiõiguste rikkumiste nõuetekohase uurimise. Komisjon teatas, et püüab levitada selles valdkonnas häid tavasid.

20. Seoses kaebuste käsitlemisega komisjonis märkis komisjon, et määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 74 lõike 3 eesmärk on tagada, et liikmesriikides on olemas tõhusad süsteemid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud kaebuste käsitlemiseks, et võimaldada kaebuste käsitlemist riiklikul tasandil. See ei välista siiski komisjonile kaebuste esitamist. Kui komisjon saab sellise kaebuse üldjuhul kätte, palub ta liikmesriigil sellega tegeleda. Komisjon käsitleb otse ainult neid kaebusi, mida ei saa määruse artikli 74 lõike 3 kohaselt liikmesriikidele üle anda.

21. Taotluse korral peavad liikmesriigid kindlaksmääratud tähtaja jooksul teatama komisjoni edastatud kaebuse suhtes võetud järelmeetmetest. Komisjon hindab, kas liikmesriik on kaebust menetlenud vastavalt riiklikul või piirkondlikul tasandil kehtestatud korrale. Seda kaebuste käsitlemise süsteemi kohaldatakse igat liiki kaebuste suhtes, olenemata sellest, kas need viitavad harta rikkumisele liidu õiguse või muude kohaldatavate eeskirjade rakendamisel.



22. Kui liikmesriik ei suuda kaebusi tõhusalt menetleda või kui on tõendeid selle kohta, et süsteem ei toimi nõuetekohaselt, tuleks küsimust arutada komisjoni ja liikmesriigi iga-aastasel läbivaatamiskoosolekul. Kui kaebuste menetlemise ebaõnnestumine annab tõendeid, mis viitavad märkimisväärsele puudusele liikmesriigi juhtimis- ja kontrollisüsteemis, või kui komisjon leiab kaebuse uurimise käigus, et ei ole tagatud harta asjaomase sätte järgimine, võib komisjon vahemaksed katkestada ja tõsiste puuduste korral maksed peatada, tühistada või sisse nõuda [17].

23. Selleks et suurendada liikmesriikide teadlikkust harta tähtsusest Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide väljamaksete kontekstis, kavatseb komisjon i) saata liikmesriikidele ametliku kirja, et tuletada neile meelde nende kohustusi seoses harta järgimisega ELi õiguse rakendamisel; II) juhtida nende tähelepanu võimalusele kasutada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tehnilist abi kaebuste käsitlemise korra toetamiseks; III) levitada kaebuste tõhusa käsitlemise häid tavaid; IV) annab välja juhenddokumendi harta järgimise kohta, kui liikmesriigid rakendavad ELi õigust seoses Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide väljamaksmisega; ning v) korraldama pärast käesolevate suuniste väljaandmist liikmesriikides koolitusi harta, selle kohaldatavuse ja asjakohasuse kohta Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kontekstis.

Tagasiside riiklikelt ombudsmanidelt

24. Enamik liikmesriikide ombudsmanidest, kes vastasid Euroopa Ombudsmani taotlusele saada teavet programmitöö perioodil 2007–2013 käsitletud kaebuste kohta, selgitasid, et enamik probleeme esineb lõplikele abisaajatele maksmise etapis. Üks ametkond märkis siiski, et probleeme esineb igas kulumenetluse etapis.

25. Põhiõiguste võimaliku rikkumise kohta märkisid riiklikud ombudsmanid, et nad on käsitlenud juhtumeid, mis puudutavad võrdse kohtlemise põhimõtet, õigust sotsiaalkindlustusele, sotsiaalabile ja tervishoiule ning õigust olla ära kuulatud. Seoses õigusega olla ära kuulatud selgitas Portugali ombudsman, et ta on püüdnud suurendada riigi ametiasutuste teadlikkust toetusesaajate ärakuulamise tähtsusest maksevaidluste tekkimisel. Portugali ombudsmani büroo on siiski suures osas rahul riiklike ametiasutuste järelmeetmetega Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde käsitlevate otsuste suhtes.

Sihtkonsultatsioon

26. Ombudsman küsis huvitatud isikutelt peamiste põhiõigustega seotud probleemide kohta, mis tekivad ELi ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel, millised on põhjused ja kas nad on kunagi sellistest probleemidest komisjonile teatanud. Lisaks küsis ta, milline roll võib komisjonil olla liikmesriikide ametiasutuste toetamisel hästi toimivate õiguskaitsemehhanismide rakendamisel ja kas komisjoni vastuses nimetatud meetmed on võimalike probleemide lahendamiseks sobivad [18].



27. Üldiselt rõhutasid paljud vastajad, et valitsusvälised organisatsioonid on teinud komisjoniga programmitöö perioodil 2007–2013 head koostööd ning et nad osalesid kehtiva õigusraamistiku koostamisel.

28. Oma kogemuste põhjal leidsid vastajad siiski mitmeid probleeme Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide riiklikus rakendamises:

i) Mitu vastajat viitas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamisele laste ja puuetega inimeste hooldeasutustesse paigutamise säilitamiseks või laiendamiseks, rikkudes määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 9 lõiget 9. Vastajad juhtisid tähelepanu korduvatele kuritarvitustele ja väärkohtlemisele, mis esinevad sellistes asutustes ja mida tavaliselt avastavad kolmandad isikud, mitte vastutavad asutused.

II) Vastajad juhtisid tähelepanu sellele, et partnerluslepingute või rakenduskavade koostamisel eiratakse sageli konkreetseid elanikkonnarühmi, nagu LGBTI-inimesed, [19] puuetega inimesed või roma kogukonnad.

III) Üks vastaja viitas sellele, et naiste ühenduste juurdepääsul Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele on suurenenud takistused, mis on tingitud asjakohaste eeskirjade põhjendamatust piiramisest. Vastajad väitsid ka, et paljud programmid, mis peaksid edendama naiste integratsiooni, soodustavad tegelikult nende tõrjutust *halva ülesehituse ja veelgi halvema rakendamise* tõttu.

29. Ühe erandiga tunnistasid vastajad, et viidates teatavatele õigustele ja hõlmates üldiselt kohaldatavat mittediskrimineerimise põhimõtet, on uus õigusraamistik põhiõiguste kaitsmisel samm edasi. Lisaks mainisid nad uusi eeltingimusi ja sätteid, mis käsitlevad partnerluslepinguid ja kaebuste menetlemise korda. Projektide algusest peale kehtivate eeltingimuste täitmise jälgimist peetakse kasulikuks, sest see võib kaasa tuua tõhusama reageerimise diskrimineerimisele või põhiõiguste rikkumisele. Lisaks võib programmide hindamine komisjoni poolt määruse (EL) nr 1303/2013 [20] artikli 29 alusel aidata kaasa ka programmi rakendamise käigus tekkida võivate probleemide ennetamisele või lahendamisele.

30. Mõned vastajad märkisid siiski, et need uued sätted, mis on üsna laiaulatuslikud, on partnerluslepingutesse üle võetud väga üldiselt. Lisaks sellele, mida paljud vastajad arvavad, et komisjon tõlgendab oma kohustusi ühtekuuluvuspoliitika kontekstis kitsalt, leiavad mõned, et tegelikult väldib komisjon enamikku oma ELi õigusest tulenevatest kohustustest selles valdkonnas.

31. Mõned vastajad väitsid, et probleemid on tingitud praktilise oskusteabe puudumisest nii riiklikul kui ka ELi tasandil ning liigsetest ja bürokraatlikest aruandluskohustustest, mitte asjakohase õigusraamistiku puudumisest. Asjaolu, et komisjon teeb harva kohapealseid külastusi, et kontrollida esitatud teabe tegelikkust, ei paranda olukorda. Samuti ei ole asjaolu, et märkimisväärsed rahalisi vahendeid kasutatakse immateriaalsete meetmete jaoks, mille tulemusi on raske mõõta ja veelgi raskem hinnata.



32. Sellega seoses juhtisid mõned vastajad tähelepanu sellele, et puudub läbipaistev mehhanism, mille kaudu kodanikuühiskonna esindajad saaksid teavitada komisjoni võimalikest puudujääkidest kavandatud või elluviidud projektides. See võib vähendada kohalike valitsusväliste organisatsioonide või kogukondade võimalusi nendest juhtumitest ELile teatada [21] ja seega vähendada komisjoni võimalusi probleemide tuvastamiseks. Enamik vastajaid tuvastas suuremal või vähemal määral läbipaistvuse puudumist Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kohaldamisel, järelvalves ja kontrollis ning komisjoni suutmatust teha üldsusele kättesaadavaks kõikehõlmav ja kättesaadav teave.

33. Seoses kaebuste käsitlemist käsitlevate uute sätetega kahtlesid mõned vastajad, kas komisjoni valmisolek levitada häid tavaid ja pakkuda kaebuste lahendamiseks tehnilist abi on piisav. Liikmesriigid ei ole kohustatud järgima komisjonilt saadud juhiseid, ütlesid nad. Samuti ei võta komisjon endale kohustust täita selles valdkonnas tõhusat järelvalvet. On oht, et liikmesriigid kehtestavad puhtalt formaalsed mehhanismid, millest inimõiguste rikkumiste ohvritele kasu ei saa, samamoodi nagu eelmistel rahastamisperioodidel olid olemas ebatõhusad õiguskaitsemehhanismid.

34. Üks vastaja leidis, et uus raamistik võib tegelikult *võimaldada komisjonil „jätkata oma rolli ja vastutust“* järelvalve valdkonnas. Kuigi komisjon oleks varem vähemalt kaalunud rikkumismenetluse algatamist, suunab ta nüüd automaatselt ohvrid liikmesriiki, kellele on antud ainuvastutus Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud kaebuste uurimise ja lahendamise eest. Komisjonil on ka kaalutusõigus selle üle, kas nõuda liikmesriigilt kaebuse suhtes võetud järelmeetmetest teatamist või mitte. Seetõttu ei ole ohvritel mingit tagatist, et nende üksikjuhtumit hinnatakse nõuetekohaselt ja et vajaduse korral antakse õiguskaitsevahendid.

35. Lõpuks märkisid mõned vastajad, et puuduvad selged suunised selle kohta, millal komisjon kasutab oma õigust teha kohapealseid auditeid, nagu tal on õigus teha määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 75 lõiget 2. Samuti ei viita miski sellele, milline on komisjoni auditeerimismetoodika ja kas võetakse arvesse inimõiguste järgimist. Samuti ei ole veel selge, millal ja kuidas kavatseb komisjon kasutada oma volitusi näiteks selleks, et nõuda liikmesriigilt vajalike meetmete võtmist, et tagada tema juhtimis- ja kontrollisüsteemide (sealhulgas kaebuste menetlemise korra) toimimine või maksete peatamine, tühistamine või sissenõudmine.

Ombudsmani hinnang

36. Omaalgatusliku uurimise raames esitatud arvamuste hulk toetab ombudsmani esialgset seisukohta, et ELi ühtekuuluvuspoliitika mitmekihiline rakendamine on keeruline küsimus, kus olukorrad on harva must-valged. Üks vastustaja esitatud näide on selles osas eriti kõnekas: liikmesriik kasutas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide suure puudega inimesi majutava asutuse renoveerimiseks. Kuna Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide eesmärk on rahastada selliste institutsioonide sulgemist ja üleminekut kogukonnapõhisele elamisele, oli liikmesriik ilmselgelt süüdi ja komisjon oleks pidanud võtma meetmeid. Kuid kõnealune institutsioon oli haletsusväärses seisundis ja uute kogukonnapõhiste keskuste ehitamine võtaks



kauda aega. Kas vahepeal ei olnud asjakohane kasutada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide elanike elutingimuste parandamiseks? Kas oleks olnud humansem lasta elanikel taluda süngel „täna“, oodates parema „hommikuse“ väljavaadet?

37. Uurimise eesmärk on tagada, et komisjon teeks kõik endast oleneva tagamaks, et ELi fondidest ei rahastataks meetmeid, mis rikuvad põhiõigusi. Asjaolu, et komisjon ei vastuta otseselt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide haldamise eest, ei tohiks kunagi kasutada põhjusena mitte tegutseda, kui põhiõigusi on rikutud või neid on ähvardatud rikkuda. Kohaldades hartas sisalduvaid põhiõigusi kui kaitse miinimumstandardit, võib komisjon liikmesriikidele märku anda, et ta võtab põhiõigusi tõsiselt, kui ta hindab nende tegevust ühtekuuluvuspoliitika raames. See on vajalik esimene samm, et veenda liikmesriike võtma tõsiselt oma hartast tulenevaid kohustusi, kui nad rakendavad ELi õigust. Lisaks peab komisjon püüdma heidutada liikmesriike ja isegi iseennast põhiõiguste rikkumiste eiramisest põhjendusel, et kõnealune liikmesriigi tegevus ei toimu „*ELi õiguse*“ rakendamise käigus.

38. Euroopa Kohus märkis hiljuti, [22] et rakenduskavasid jälgiv riiklik järelevalvekomitee rakendab toetuse taotlejate abistamise juhendi koostamisel ELi õigust. Sellele järeldusele jõudmiseks võttis Euroopa Kohus arvesse, et i) komitee loomine oli ELi õiguse kohaselt nõutav, kuigi see tegutses liikmesriigi institutsioonilises, õiguslikus ja finantsraamistikus; II) kõik rakenduskava toetamiseks kavandatud meetmed, sealhulgas komitee vastu võetud dokument, pidid vastama asjakohastele ELi määrustele.

39. Tuginedes Euroopa Kohtu selgetele juhistele, mis erinevad üldistest kriteeriumidest, mille ta oli varem esitanud kahe meetmekategooria eristamiseks, leiab ombudsman, et **enamik, kui mitte kõik liikmesriikide meetmed, mis tekivad ELi ühtekuuluvuspoliitika raames rahastatavate programmide raames, hõlmavad liidu õiguse rakendamist**. Seda seetõttu, et enamik liikmesriikide peamisi kohustusi on üksikasjalikult määratletud määruses 1303/2013 (ja muudes asjakohastes määrustes) ning nende suhtes kohaldatakse selles sätestatud eeskirju ja põhimõtteid, millest nad ei saa õiguspäraselt kõrvale kalduda.

40. Näiteks on partnerluslepingud määratletud määruse 1303/2013 artikli 2 punktis 20; nende koostamise kord on üksikasjalikult esitatud artiklis 14; nende sisu on sätestatud artiklis 15; partnerite valimise kriteeriumid ja nende osalemine programmis on selgelt määratletud artiklis 5; komisjon võtab selliste partnerluste loomise käitumisjuhendi vastu delegeeritud õigusaktiga; partnerluslepingud peab heaks kiitma komisjon. Seega on raske mõista, kuidas võib liikmesriik partnerluslepingu koostamisel või rakenduskava vastuvõtmisel „*kooskõlas* [määrusega 1303/2013] ja *fondispetsiifiliste eeskirjadega*“ [23] käsitada midagi muud kui liidu õiguse rakendamist, tagades, et see sisaldab kogu kõnealuses määruses, eelkõige artiklis 96 nõutud elemente. Viimase näitena võib tuua, et kohaldatavate eeltingimuste hindamine ja valik liikmesriikide poolt sõltub määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 19 sätestatud üksikasjalikest suunistest. Pidades silmas nii paljusid selgeid ja üksikasjalikke nõudeid, mis on kehtestatud liidu õigusega, nõuab liikmesriigi valik kohaldatavate eeltingimuste osas, mille suhtes komisjon peab lisaks hindama kooskõla ja piisavust, *väga tõenäoliselt „seost* [liidu õigusega] *eespool ja kaugemale sellest, et hõlmatud küsimused on tihedalt seotud või ühel neist küsimustest, millel on kaudne mõju teisele*“ [24].



41. Sellistel juhtudel tuleks hartat käsitada standardina, millele liikmesriikide meetmed peaksid vastama, olenemata sellest, kas asjaomased põhiõigused on määruses 1303/2013 konkreetselt nimetatud – sooline võrdõiguslikkus, puue – või mitte – sotsiaalsed õigused, õigus olla ära kuulatud, eakate õigused jne.

42. Nendes vähestes olukordades, kus liikmesriikide meetmed seoses ühtekuuluvuspoliitika rahastamisega ei kujuta endast ELi õiguse rakendamist, peaks komisjonil siiski olema võimalik kasutada oma mõju harta järgimise edendamiseks. **Komisjon on kohustatud järgima hartat tervikuna kogu oma tegevuses, sealhulgas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide jaotamisel ja järelevalvel.** Komisjon peaks tõlgendama oma ühtekuuluvuspoliitikast tulenevaid õigusi hartast tulenevate kohustuste valguses, mille põhimõtteid tuleks mõista määruse (EL) nr 1303/2013 sätteid täiendavatena. Seega peaks komisjon tagama, et kõik liikmesriikide meetmed, mida rahastatakse ELi ühtekuuluvuspoliitika raames, peaksid austama põhiõiguste põhimõtteid, olenemata sellest, kas need on rangelt võttes meetmed ELi õiguse rakendamiseks.

43. Selles kontekstis tuleks teha kaks märkust.

44. Ühest küljest ei nõustu ombudsman komisjoni väitega, et ta ei saa seada partnerluslepingute heakskiitmise tingimuseks inimõiguste austamist käsitleva klausli lisamist. Vastupidi komisjoni väidetele ei ole määruse 1303/2013 artiklis 15 ammendavalt loetletud elemente, mis peavad sellises lepingus sisalduma. Selles sätestatakse üksnes miinimumnõuded, *sealhulgas* kohustuslike elementide mittetäielik loetelu. Miski ei takista komisjonil lisamast nende nõuete hulka harta üldist austamist.

45. Teisest küljest peaks komisjon tõlgendama võimalikult laialt määruse sätteid, milles viidatakse konkreetselt hartas tunnustatud põhiõigustele. Nende sätete rikkumine, olenemata nende vormist või tasemest, ei tohiks olla lubatud.

46. Kokkuvõttes on kõik seotud asjaoluga, et komisjon ei tohiks **lubada ELi rahaliste vahenditega rahastada meetmeid, mis ei ole kooskõlas liidu kõrgeimate väärtustega, st hartas tunnustatud õiguste, vabaduste ja põhimõtetega**. Komisjon allub korrapäraselt koostööle kolmandate riikidega, kes ei ole hartaga seotud, inimõiguste austamist käsitlevale klauslile. Liikmesriikidelt nõutav standard peab tingimata olema märkimisväärselt kõrgem.

47. Ombudsmani omaalgatuslikusse uurimisse on kaasatud mitu sidusrühmade kategooriat – komisjon, riiklikud ombudsmanid, valitsusvälised organisatsioonid ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti kodanikuühiskonna platvorm. Ombudsman usub, et tema konsulteerimine nende sidusrühmadega annab asjaomastest küsimustest kindla ülevaate. Seetõttu lõpetab ombudsman omaalgatusliku uurimise ning tänab kõiki asjaosalisi ausa, konstruktiivse ja väärtusliku tagasiside eest. Selle tagasiside põhjal esitab ombudsman komisjonile järgmised täiustamissuunised.

Ombudsmani suunised olukorra parandamiseks



48. Komisjon peaks:

i) Määratleda ennetavalt, kohaldades Euroopa Kohtu kehtestatud kriteeriume, millistest liikmesriikide meetmetest liidu ühtekuuluvuspoliitika raames rakendatakse liidu õigust, [25] ning kohaldada nende meetmete suhtes kõige rangemat kontrollistandardit seoses harta järgimisega.

ELi õigust rakendavate meetmete kindlaksmääramisel peaks komisjon silmas pidama Euroopa Kohtu tuvastatud vajadust „*vältida olukorda, kus põhiõiguste kaitse tase varieerub vastavalt kohaldatavale siseriiklikule õigusele [...]*” [26] .

II) Kasutama kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, et suurendada teadlikkust asjaolust, et hartat kohaldatakse iga liikmesriigi ELi õiguse rakendamisel võetud meetmete suhtes.

Komisjoni esitatud suunised liikmesriikidele on suurepärane lähtepunkt. Suunised peaksid sisaldama selget viidet nõudele järgida täielikult harta sätteid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest kaasrahastatavate programmide ettevalmistamisel, hindamisel ja rakendamisel. Nagu eespool kirjeldatud, võiks komisjon lisada suunistesse näited meetmete kohta, mida võetakse ELi õiguse rakendamisel.

Lisaks peaks komisjon oma poliitilise ja halduskoostöö kanalite kaudu liikmesriikidega aktiivselt ergutama harta standardite kui hea tava kohaldamist kõigi liikmesriikide tegevuses ELi ühtekuuluvuspoliitika raames.

III) Keskendada oma suunised, toetus ja jõustamismeetmed ennetusmeetmetele, et tagada, et liikmesriigid järgivad hartat algusest peale.

Isegi kui õiguskaitsevahendid on tõhusad, tulevad need juba oma olemuselt siis, kui kahju on juba tehtud. Kui õiguskaitsevahendid on ebatõhusad ja komisjon otsustab määrata liikmesriikidele majanduslikke karistusi, ei taga see mitte ainult põhiõiguste rikkumise ohvritele õiguskaitset, vaid võib isegi nende olukorda halvendada. Kuigi uus keskendumine järelevalvele ja kaebuste menetlemisele on enam kui tervitatav, tuleks rohkem rõhku panna kahju vältimisele.

Näiteks on komisjon määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 19 lõike 4 kohaselt kaasatud riikliku programmi prioriteedi erieesmärkidega seotud kohaldatavate eeltingimuste valikusse. Komisjon peaks seda eelisõigust süstemaatiliselt kasutama, et edendada põhiõigustega seotud eeltingimuste lisamist alati, kui need on kohaldatavad. Nagu mõned vastajad mainisid, võib esineda juhtumeid, kus riiklikul tasandil puudub teadlikkus sellistest küsimustest, mistõttu peaks komisjon toetama liikmesriike õigete eeltingimuste valimisel.

Komisjon peab samuti meeles pidama, et määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 7 kohustab mitte ainult liikmesriike, vaid ka komisjoni „*ennetama igasugust diskrimineerimist*” programmide ettevalmistamisel ja rakendamisel.



Mitmed vastajad rõhutasid, kui olulised on järelevalvemehhanismid, koolitus, tehniline abi ja liikmesriikide haldussuutlikkuse suurendamine, et vältida põhiõiguste rikkumisi. Ombudsman on seisukohal, et komisjon peaks suunama oma koolitus-, tehnilise abi ja suutlikkuse suurendamise jõupingutused liikmesriikidele, kellel on komisjoni hinnangu põhjal vähem positiivseid tulemusi põhiõiguste järgimisel ELi ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel [27].

Positiivne areng, mis väärib kiitust, on see, et oma suunistes liikmesriikidele määramismenetluse kohta, [28] mis sisaldab kontrollnimekirju sertifitseerimisasutuste ning korraldusasutuste ja vahendusasutuste määramiseks, lisas komisjon konkreetseid punkte seoses asjakohaste menetluste olemasoluga valikuetapis, et tagada vastavus teatavatele ELi poliitikavaldkondadele (mittediskrimineerimine, meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamine, puuetega inimeste juurdepääs) [29]. Kontrollnimekirjas tuleb vajaduse korral kirjeldada ka seda, kuidas liikmesriik vaatab läbi kaebusi nii sertifitseerimisasutuse [30] kui ka korraldusasutuse [31] kohta.

IV) Kaaluma Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaudu rahastatavate programmide ja meetmete edukuse hindamisel, kuidas need on aidanud kaasa hartas sätestatud põhiõiguste austamise edendamisele.

Mõned vastajad leidsid, et lisaks põhiõiguste austamise tagamisele kogu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamise ajal oleks komisjonil kasulik hinnata, mil määral on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamine suurendanud teadlikkust määruses 1303/2013 konkreetselt nimetatud põhiõigustest ja muudest hartast tulenevatest õigustest ning nende austamist. Komisjon võiks edendada asjakohaste võrdõiguslikkuse ja põhiõiguste näitajate ning kontrollnimekirjade kavandite vastuvõtmist, et hinnata vahendite kasutamist põhiõiguste ja mittediskrimineerimise edendamiseks laiemas tähenduses.

v) Kohaldada rangelt ja eranditult kohustust kontrollida, kas juhtimis- ja kontrollisüsteemid, sealhulgas kaebuste menetlemise kord, on piisavad ja tõhusad, et need jäävad nii kauaks, kuni programme rakendatakse ja et puudused on nõuetekohaselt kõrvaldatud. See hõlmab süstemaatiliselt nõuet, et liikmesriigid teavitaksid komisjoni kõigi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide käsitlevate kaebuste tulemustest, olenemata sellest, kas need esitati algelt komisjonile või mitte.

Ühe vastaja sõnul on Euroopa Komisjonil kui ELi õiguse rakendamise eest vastutaval asutusel roll liikmesriikide toetamisel, kuid ka sundimisel, et nad rakendaksid hästi toimivaid ja tõhusaid kaebuste esitamise ja kahju hüvitamise süsteeme. See on seda olulisem, et tõhusa õiguskaitsemehhanismi puudumisel riiklikul tasandil ei ole komisjonil pädevust ega ole tõenäoline, et ta saaks tulevikus mingit pädevust, mis võimaldaks tal pakkuda individuaalset õiguskaitset põhiõiguste rikkumise ohvritele. Teisisõnu on komisjoni järelevalvealaste õiguste range ja väsimatu jõustamine ainus tagatis sellistele ohvritele [32].

Määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 75 lõike 1 kohaselt peab komisjon *veenduma*, et kaebuste esitamise ja kahju hüvitamise süsteemid vastavad määrusele ja fondispetsiifilistele eeskirjadele.



Suunised, mida komisjon kavatseb liikmesriikidele anda, peaksid määratlema, mida komisjon mõistab tõhusa õiguskaitsemehhanismi kaudu ja mis on sama oluline, milliseid mehhanisme peetakse ebatõhusaks või puhtalt formaalseks. Suunised peaksid sisaldama selgeid juhiseid selle kohta, millal järelevalveprotsess käivitatakse, milliseid kriteeriume kohaldatakse ja milliseid meetmeid selle tulemusena võetakse, tagades seeläbi läbipaistvuse ja õiguskindluse.

Samuti antakse artikli 75 lõigetega 2 ja 3 komisjonile õigus teha kohapealseid kontrolle ja nõuda liikmesriigilt vajalike meetmete võtmist. Ombudsman jagab mõnede vastajate seisukohta, et kohapealsed kontrollkäigud peavad olema sagedasemad ja põhjalikumad, kuna paljudel juhtudel on need ainsad reaalsed vahendid kohapealse olukorra kontrollimiseks. Komisjoni töötajad, kes töötavad oma esindustes liikmesriikides, võiksid sellele ülesandele kaasa aidata.

Lisaks võimaldab süstemaatilise teabe saamine liikmesriikidelt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud kaebuste tulemuste kohta komisjonil saada täielik ülevaade kaebuste menetlemise olukorrast ja asjakohase korra tõhususest igal ajal ja kõigis liikmesriikides ning avastada kõrvalekalded õigeaegselt.

VI) Kohaldama rangelt ja järjepidevalt oma sanktsioonidega seotud eelisõigusi, kui eeltingimusi (eeldusi) ei täideta ettenähtud tähtaja jooksul.

Määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 19 lõikes 2 on sätestatud, et kohaldatavad **eeltingimused** peavad olema täidetud 31. jaanuariks 2016, kehtestades seega selge ja tingimusteta nõude konkreetse tulemuse saavutamiseks. Artikli 19 lõikega 5 antakse komisjonile omakorda õigus peatada vahemaksed, kui **selleks tähtajaks ei ole võetud meetmeid eeltingimuste täitmiseks**. Komisjon peaks väga rangelt tõlgendama kõiki erandeid, mida liikmesriigid eesmärgi saavutamata jätmiseks kasutavad. Sellega välditakse olukorda, kus liikmesriigid kaitsevad puhtalt formaalseid meetmeid, mis vaevalt aitavad kaasa eeltingimuste täitmisele.

(VII) Kaaluma lisaks uuele kaebuste menetlemise süsteemile ka tava säilitamist liikmesriigi vastu rikkumismenetluse algatamiseks, kui tema tegevus ühtekuuluvuspoliitika raames kujutab endast ELi õiguse, sealhulgas harta rikkumist.

Hirm, et rahastamine tühistatakse või nõutakse tagasi finantskorrektsioonide kaudu ja vahemaksed peatatakse, on tõenäoliselt tõhus heidutus määruse (EL) nr 1303/2013 ja partnerluslepingute konkreetsete sätete selge rikkumise korral. Rikkumismenetlused annavad komisjonile siiski laiema läbirääkimisruumi ja veenmisõiguse, et võidelda laiaulatuslike põhiõiguste rikkumiste vastu, mis võivad ulatuda kaugemale ühtekuuluvuspoliitika rakendamisest kui sellisest [33]. Peale selle on Euroopa Kohtu poolt rikkumise tuvastamine kodanike jaoks oluline argument, et nõuda liikmesriigi kohtutes neile tekitatud võimaliku kahju hüvitamist.

Komisjon võis seega kasutada oma kaalutusõigust ühe menetluse valimisel teise suhtes eesmärgiga kaitsta paremini kodanike põhiõigusi.

(VIII) Luua selge ja läbipaistev raamistik, milles kodanikuühiskond saaks lisaks



olemasolevatele töö- ja eksperdirühmadele ja komiteedele anda oma panuse komisjoni järelevalverolli.

Selleks et julgustada kodanikuühiskonda jälgima Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamist, peaks komisjon käivitama veebiplatvormi, kus kodanikuühiskond, eelkõige väikesed organisatsioonid, kes komisjoniga kergesti kokku ei puutu, saaks teatada fondide ja harta rikkumistest ning esitada kaebusi ja variaruandeid [34] kaebuste menetlemise mehhanismide ja Euroopa partnerluse käitumisjuhendi järgimise kohta liikmesriikide poolt. Komisjon võiks kaaluda ka komisjoni esindajatest, liikmesriikidest ja kodanikuühiskonnast koosnevate konkreetsete küsimuste töörühmade moodustamist [35] ; ning teavitama süstemaatiliselt isikuid ja organisatsioone, kes juhtisid tähelepanu komisjoni lõplikele järeldustele ja järelmeetmetele.

Lisaks, nagu mõned vastajad soovitasid, peaks komisjon avaldama dokumendid, milles esitatakse üksikasjad oma järelevalverolli kohta riiklike mehhanismide üle, ning esitama põhjaliku ja üksikasjaliku teabe kõigi seni Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ja põhiõiguste suhtes võetud järelevalvemeetmete kohta.

Emily O'Reilly

Strasbourg, 11.5.2015

[1] Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 174 on sätestatud: „ 1. Oma üldise harmoonilise arengu edendamiseks töötab liit välja ja rakendab meetmeid majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks. 2. Eelkõige püüab liit vähendada erinevusi eri piirkondade arengutaseme ja mahajäämuse vahel kõige ebasoodsamates piirkondades. 3. erilist tähelepanu pööratakse maapiirkondadele, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondadele ning piirkondadele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused .

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta (ELT 2013, L 347, lk 320).

[3] Kuna puuduvad konkreetsed põhjused, mille alusel komisjon saaks sekkuda, ei andnud ükski neist väidetest sisulist tulemust.

[4] Kättesaadav aadressil:

<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/54419/html.bookmark>
[Linki]



[5] Võrgustikku kuuluvad ELi liikmesriikide, ELi kandidaatriikide ja teiste Euroopa Majanduspiirkonna riikide riiklikud ja piirkondlikud ombudsmanid ning sarnased organid, samuti Euroopa Ombudsman ja Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjon.

[6] Kättesaadav aadressil:

<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/58451/html.bookmark>

[Linki]

[7] Vastused saadi Belgia föderaalombudsmani, Bulgaaria, Soome ja Portugali ombudsmanide büroodelt.

[8] Konsultatsiooniküsimused on kättesaadavad järgmisel aadressil:

<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/59264/html.bookmark>

[Linki]

[9] FRP edastas vastused, mille olid saatnud naiste sektor Põhja-lirimaal, ILGA Europe, Euroopa romade õiguste keskus, sotsiaalplatvorm, Euroopa Puuetega Inimeste Foorum, Ungari LGBT Liit ja anonüümne tagasiside.

[10] Määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 2 mõistes 33 on kohaldatav *eeltingimus määratletud kui „konkreetne ja täpselt eelnevalt kindlaks määratud kriitiline tegur, mis on investeerimisprioriteedi või liidu prioriteedi konkreetse eesmärgi tulemusliku ja tõhusa saavutamise eeltingimus ning millel on otsene ja tegelik seos ning otsene mõju sellele.“*

[11] Partnerluslepingu näol on tegemist kohustusliku dokumendiga, mille „koostab liikmesriik, kaasates partnereid..., milles sätestatakse kõnealuse liikmesriigi strateegia, prioriteedid ja kord Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhusaks ja tulemuslikuks kasutamiseks [...] ning mille komisjon kiidab heaks pärast hindamist ja dialoogi asjaomase liikmesriigiga“.

[12] Komisjoni 7. jaanuari 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 240/2014, mis käsitleb Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud Euroopa partnerluse käitumisjuhendit. ELT 2014, L 74, lk 1.

[13] rakenduskavad on üksikasjalikud kavad, milles liikmesriigid sätestavad, kuidas kasutatakse programmitöö perioodil Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendeid.

[14] Määruse 1303/2013 XI lisa II osa.

[15] Artikli 96 lõike 7 punkt b.

[16] Artikli 125 lõike 3 punkt ii.

[17] Vastavalt määruse 1303/2013 artiklid 83, 142 ja 144.



[18] omaalgatuslik uurimine ei puuduta liikmesriikide ametiasutuste tegevust. Sellest tulenevalt mainitakse vastajate argumente väidetava haldusomavoli kohta riigi tasandil ainult niivõrd, kuivõrd see on vajalik komisjoni käitumise hindamiseks. Lisaks on käesoleva omaalgatusliku uurimise eesmärk määrata kindlaks vahendid, mille abil komisjon saab tagada harta järgimise aastateks 2014–2020. Minevikuga seotud argumente käsitletakse ainult niivõrd, kuivõrd need on asjakohased ka tulevikus.

„LGBTI “ tähistab lesbi, gei, biseksuaalset, trans- ja intersoolist inimest.

[20] „Komisjon hindab programmide vastavust käesolevale määrusele ja fondispetsiifilistele eeskirjadele, nende tegelikku panust valitud temaatilistesse eesmärkidesse ja iga Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondiga seotud liidu prioriteetidesse ning samuti kooskõla partnerluslepinguga... “.

[21] Kaks vabaühendust mainisid romade jaoks kavandatud eraldatud naabruskonna juhtumit, mida avalikult reklaamiti kui Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest saadavat toetust. Kuigi komisjon oli vastuvõtlik ja reageeris valitsusvälistelt organisatsioonidelt saadud teabele ning väitis, et kavandatav arveldus on vastuolus fondide põhimõtetega, ei võtnud ta „otsustavat ja läbipaistvat“ avalikku seisukohta ning ebakindlust küsimuses, kas arveldamine toimub ja/või rahastatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, jääb alles. Lisaks leiavad kaks valitsusvälist organisatsiooni, et ei ole piisavalt selge, kellele ja milliste vahenditega nad peaksid sellistest juhtumitest teada andma. Tagasisidet komisjoni mis tahes uurimise tulemuste kohta ei anta alati.

[22] Euroopa Kohtu 17. septembri 2014. aasta otsus kohtuasjas C-562/12: *Liivimaa Lihaveis vs. Eesti-Läti*, punktid 64 ja 65.

[23] Määruse 1303/2013 artikli 4 lõige 4.

[24] Kohtuasjas C-562/12, *Liivimaa Lihaveis vs. Eesti-Läti*, punkt 62.

[25] Arvestades, et valdav osa liikmesriikide meetmetest, mida võetakse ELi ühtekuuluvuspoliitika raames, on meetmed, mida võetakse ELi õiguse rakendamisel.

[26] Euroopa Kohtu 10. juuli 2014. aasta otsus kohtuasjas C-198/13: *Hernández jt vs. Hispaania*, punkt 47.

[27] Määruse (EL) nr 1303/2013 artikliga 58 antakse komisjonile õigus teha initsiatiivi tehnilise abi osutamisel.

[28]

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_ms_designation_en.pdf [Linki]. Suunised võeti vastu pärast seda, kui komisjon vastas ombudsmani küsimustele.

[29] Punktid 2.2.3.6, 3.4 ja 3.12.



[30] Punkt 3.2.2.4.

[31] Punkt 2.2.3.16.

[32] Mõned vastajad tegid ettepaneku, et komisjon peaks looma ELi tasandil mehhanismi, et pakkuda üksikjuhtudel õiguskaitset.

[33] Mõned vastajad tervitasid komisjoni otsust algatada Tšehhi Vabariigi vastu rikkumismenetlus romade diskrimineerimise tõttu hariduse valdkonnas, mida nende arvates oleks olnud raskem lahendada ainuüksi ühtekuuluvuspoliitika kontekstis.

[34] Variaruanded on valitsusväliste organisatsioonide aruanded, mis täiendavad või esitavad alternatiivset teavet perioodilistele ametlikele aruannetele, mida liikmesriik peab esitama.

[35] Mitmed vastajad juhtisid tähelepanu ebaselgetele viisidele, kuidas organisatsioonid, eriti piiratud ressurssidega väikesed organisatsioonid, saavad komisjoni juurde pääseda ja temaga suhelda, kui nad saavad teada probleemidest riiklikul tasandil. Teatati osaliselt viljaka koostöö juhtumist seoses romide eraldatud naabruskonna kavandatud ehitamisega Napolis, mida ametiasutused kavatsesid rahastada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest. Kodanikuühiskonna varajane hoiatamine võimaldas komisjonil algusest peale öelda, et kavandatud meede ei vasta kohaldatavatele eeskirjadele. Komisjon ei ole aga veel avalikult meetmeid võtnud.